

Komentár k hodnoteniu bakalárskej práce PRED A ZA (2013)

prof. Ľudovít Hološka, akad.mal

Primárne bytostné vnímanie situovanosti vo svete a vesmíre sa deje v rovine fyzickej, psychickej i symbolickej. Orientujeme sa v nej pozemským systémom "descartovskej karzetiánskej mriežky" horizontál s vertikál a hľadáním a vyvažovaním stredu rôznych Vesmírnych síl medzi gravitáciou a transcendenciou. Vnímanie vlastnej situovanosti v pocitoch rovnováhy, stability, neistoty, napätia, záhadnosti a tajomnosti sa stali ťažiskovou témou záverečnej práce Jána Juhaniaka "Pred a za". Jej rozhodujúcim prvotným motivickým zdrojom sú otvory, dutiny, tumely a na samom počiatku rodidlá, ktorými prichádzame na svet. Otázka, čo je na druhej strane otvoru, podobne ako Duchampova otázka čo je medzi lícom a rubom listu papiera pri jeho obracaní, pobádala poslucháča k hľadačstvu v základných obrazových tvaroch a formách, ktoré nám existenciálne pocity našej situovanosti vo svete evokujú. Podľa Rudolfa Arnheima je odvekým bodom večného vesmírneho pohybu, ale i jeho duchovného presahu transcendencie našej fyzickej existencie, kruh ako ideálna forma ukončeného pohybu zo stredu von. To je takmer do litery zhodné s teóriami Paula Kleea v "Nauke umění (Kunstlehre)" alebo nášho Ľuda Fullu, ktorý odvodzoval vznik svojich farboforiem z obrysu vysypanej práškovej farby približujúceho sa k forme kruhu.

Juhaniakove obrazové maliarske bádanie začína kruhom a stelesňuje sa v elementárnych obrazových formách, tvaroch a prvkoch. Overuje ich identitu v rôznych materiáloch, porovnáva výrazové vlastnosti realizačných materiálov a ich významové vyznenie. Hľadá a nachádza súhry ich tvarov, foriem, povrchov a pojednaní, exponuje škály ich kontrastov, výrazových rozpätí, korešpondencií i splynutí, prekračuje obrazové formy svetlom i zvukom. Mnohohlasná rozmanitosť a obsahovosť spracovanej témy vznikala metodicky premyslene postupne od záznamov prvých vnemov, cez množstvo vizualizovaných premýšľaní, kresieb, skíc a štúdií k experimentálnemu overovaniu obrazových realizácií. Napriek uvedomovaným a projektovaným procesom tvorby mnohopočetná kolekcia obrazov záverečnej práce je nesená živlami, pudovosťou, inštinkami a intuíciou, čo jej dáva osobitnú originálnu výrazovú chuť a bohatosť. Teoretickú časť záverečnej práce predstavuje metodické ujasnenie základných pojmových a ideových východísk praktickej časti. Komentuje jej vznik a priebeh realizácie a zaraďuje ju do patričných kontextov. Dokladá samostatné myslenie poslucháča a spĺňa všetky formálne a obsahové náležitosti a kritériá nárokované na teoretickú časť záverečnej práce.